

U 42/2022 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av unionens program för säker konnektivitet för perioden 2023–2027 (programmet för säker konnektivitet)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 15 februari 2022 till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av unionens program för säker konnektivitet för perioden 2023–2027 samt en promemoria om förslaget.

Riksdagen har informerats om förslaget genom en E-skrivelse (E 45/2022 rd) på grund av förslagets brådskande behandlingsschema i rådet. I denna skrivelse presenteras inga nya förhandlingsmål som avviker från E-skrivelsen.

Helsingfors den 19 maj 2022

Näringsminister Mika Lintilä

Ledande sakkunnig Jenni Tapio

ARBETS- OCH NÄRINGS-
MINISTERIET

PROMEMORIA

EU/2022/0171

19.5.2022

STATSRÅDETS SKRIVELSE OM KOMMISSIONENS FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM INRÄTTANDE AV UNIONENS PROGRAM FÖR SÄKER KONNEKTIVITET FÖR PERIODEN 2023–2027

1 Bakgrund

Europeiska kommissionens ordförande Ursula von der Leyen gav i sina uppdragsbeskrivningar till vice ordförande Vestager och kommissionär Breton som uppgift att säkerställa framgångsrikt samspel mellan civil industri, försvarsindustri och rymdindustri och fokusera på att stärka den centralt viktiga förbindelsen för rymdområdet och försvars- och säkerhetsområdet. Europeiska kommissionen gav i februari 2021 till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén ett meddelande (COM(2021) 70 final) handlingsplanen för synergier i civil-, försvars- och rymdindustrin. Planen omfattar ett stort antal åtgärder i synnerhet för att främja utveckling, finansiering, standardisering och införande av teknik och innovationer. Kommissionen framförde även att den ska inleda tre flaggskeppsprojekt (*”game-changer”*) som är särskilt betydelsefulla för Europas tekniska suveränitet. Dessa är drönartekniker, säkert kommersiellt satellitbaserat bredband och rymdtrafikledning (*Space Traffic Management*).

Europeiska kommissionen antog utifrån detta den 15 februari 2022 ett så kallat rymdpaket som innehåller meddelandet om rymdtrafikledning (JOIN(2022) 4 final) samt förslaget till förordning om inrättande av unionens program för säker konnektivitet (annanstans även *säkert satellitbaserat bredband*) för perioden 2023–2027 (COM(2022) 57 final).

Kommissionen anser att genom ovan nämnda initiativ stärks EU:s resiliens i kritiska rymdmiljöer. Vid sidan av rymdpaketet antog kommissionen även som meddelande ett försvarspaket som ställer säkerhets- och försvarsdimensionen i rymden i centrum. Temana i handlingsplanen för synergier har bearbetat vidare också i detta meddelande, inklusive färdplanen för kritisk teknik för säkerhet och försvar.

2 Förslagets syfte

Syftet med programmet för säker konnektivitet är att inrätta ett system för satellitkommunikation vars mål är att säkerställa tillhandahållandet av säkra, flexibla och motståndskraftiga satellitkommunikationstjänster i hela världen till EU och medlemsstaternas offentliga organ. Förutom myndighetstjänster är programmets syfte även att ge möjligheten att erbjuda kommersiella tjänster enligt ramvillkoren för offentlig-privata partnerskap.

Enligt förslaget ska programmet i synnerhet öka motståndskraften hos unionens kommunikationstjänster genom att utveckla, bygga och driva en konnektivitetsinfrastruktur med flera omloppsbanor samtidigt som hänsyn tas till medlemsstaternas befintliga och framtida tillgångar som används inom ramen för Govsatcomkomponenten i unionens rymdprogram.

Enligt förslaget ska programmet även bidra till cyberresiliens genom försvar mot cyberhot och elektromagnetiska hot och operativ cybersäkerhet. Systemet ska integrera rymdsegmentet och

tillhörande marksegment i Europeiska kvantkommunikationsinfrastrukturen för att möjliggöra säker överföring av krypteringsnycklar.

Dessutom är programmets syfte att förbättra och utöka kapaciteten och tjänsterna hos andra komponenter i unionens rymdprogram och skapa incitament för införandet av innovativ och disruptiv teknik, i synnerhet genom att dra nytta av den nya rymdindustrin (*New Space*). Enligt kommissionen möjliggör programmet utveckling av höghastighetsbroadband och sömlös konnektivitet i hela unionen, så att döda kommunikationszoner undanröjs och sammanhållningen mellan medlemsstaternas territorier stärks, och möjliggöra konnektivitet över geografiska områden av strategiskt intresse utanför unionen (i synnerhet Afrika och Arktis).

3 Förslagets huvudsakliga innehåll

Om satellitkommunikation och säkerhetsbehov

Globala satellitkommunikationsförbindelser anses allt mer vara en strategisk resurs. Flera stater utanför EU har inlett eller stöder projekt som bygger satellitinфраstruktur som erbjuder globala kommunikationsförbindelser. Denna utveckling utmanar även EU. Genom programmet för säker konnektivitet utvecklar och bygger EU en konnektivitetsinfrastruktur med flera omloppsbanor för att stödja säkerhetsinsatser och dessutom också för att koppla upp kritisk infrastruktur, hantera kriser och stödja gräns- och sjöövervakning.

Satellitkommunikation kompletterar markbundna nät (markbaserade kabelförbindelser som fiberbroadband eller trådlösa nät). Satellitkommunikation kan tillhandahålla skarvfri digital kommunikation i områden där markbundna nät saknas (t.ex. hav, under flygningar eller på avlägsna platser/öar utan mobiltele- eller broadbandtäckning), har förstörts (vid exempelvis översvämningar eller skogsbränder) eller inte är tillförlitliga (i krissituationer, för diplomattjänster i länder utanför EU eller för känsliga offentliga insatser).

De ökande nivåerna av hybrid- och cyberhot och naturkatastrofernas benägenhet driver på de offentliga aktörernas behov i riktning mot ökad säkerhet, tillförlitlighet och tillgänglighet till satellitkommunikationslösningar som svarar mot dessa behov.

Framväxten av kvantdatorer är ytterligare ett hot, eftersom de förväntas genom starkt förbättrad kapacitet kunna dekryptera material som för närvarande är krypterat. Initiativet om Europeisk kvantkommunikationsinfrastruktur (EuroQCI), som inrättades 2019 genom kommissionens och medlemsländernas gemensamma deklaration, har som mål att ta fram kryptografiska system med världsledande säker kommunikation som kan motstå morgondagens kvantdatorattacker. Programmet kommer att bidra till att uppfylla målen i EuroQCI-förklaringen genom att utveckla en EuroQCI-rymdinfrastruktur som är integrerad i programmet.

Om programmets förhållande till unionens rymdprogram

Till följd av de tekniska framstegen med låg latens har det i USA, Kina och Ryssland byggts olika offentligt stödda eller subventionerade system som består av hundratals, till och med tusentals satelliter, så kallade megakonstellationer. Eftersom antalet sådana olika megakonstellationer samt annan rymdverksamhet har ökat kraftigt, finns risken att det kommer att råda brist på frekvenser och banpositioner.

I Europeiska unionens nya rymdprogram 2021–2027 inrättades ett särskilt Govsatcom-delprogram. Programmets mål är att optimera användningen av befintlig satellitkommunikationska-

pacitet för statliga användare genom sammanslagning och gemensamt utnyttjande av tillgängliga nationella och privata resurser för satellitkommunikation i EU. Då satelliter enligt kommissionen har begränsad livslängd (cirka 15 år för satelliter i geostationära banor (GEO)) kommer en stor del av den statligt ägda infrastrukturen i de sammanslagna och delade resurserna inom Govsatcom att behöva bytas ut under det kommande decenniet. Enligt kommissionens bedömning har det nu påvisats att kapaciteten är otillräcklig för att täcka den förändrade efterfrågan. Det föreslagna programmet för säker konnektivitet skulle möjliggöra utveckling av ytterligare skräddarsydd rymdinfrastruktur eller kapacitet via offentlig-privata partnerskap.

Flera studier har visat att behoven utvecklas i den här riktningen. Traditionellt har satellitkommunikation använts för röstkommunikation och dataöverföring i avlägsna områden (t.ex. till havs), men användningsområdena utvecklas snabbt och kräver låg latens och global täckning. Satellitkommunikation har i första hand byggt på geosynkrona satelliter (GEO), men teknikens utveckling har möjliggjort kommunikationskonstellationer även i andra banor (NGSO). Dessa består av satelliter med låg bana (LEO) och medelhög bana (MEO), som erbjuder prestanda för att tillgodose dessa nya användarbehov.

För närvarande finns enligt kommissionen inga EU:s system på NGSO-banan i drift eller på ritbordet som kan tillgodose myndighetsanvändarnas föränderliga behov. Den befintliga satellitkapacitet för statliga tjänster som står till medlemsstaternas förfogande bygger på ett begränsat antal geosynkrona satelliter, som huvudsakligen täcker Europa. Merparten av kapaciteten är avdelad för militära uppdrag, med en sträng styrning (t.ex. offentligt ägd infrastruktur eller offentlig-privata partnerskap med strikt kontroll). Eftersom de tjänster som tillhandahålls genom militära satellittjänster är skräddarsydda för specifika militära behov, särskilt i fråga om frekvens, kryptering, signalens egenskaper, användarterminaler och sekretess, kan de inte heller användas i de flesta civila offentliga tillämpningar.

Om de kommersiella tjänsternas och den privata sektorns roll samt genomförande av programmet

Enligt förslaget bör programmet även låta det privata näringslivet tillhandahålla kommersiella satellitkommunikationstjänster. Sådana kommersiella tjänster kan bidra till tillgången till höghastighetsbroadband och sömlös konnektivitet i hela EU, undanröja döda zoner och öka sammanhållningen mellan medlemsstaternas regioner, inbegripet landsbygdsområden, perifera, avlägsna och isolerade områden och öar. Ur Finlands perspektiv skulle detta innebära att driften av trådlösa förbindelser möjliggörs också i gränsområden med beaktande av till exempel eventuella begränsningar vid östra gränsen i frekvensområden för markbundna nät. Dessutom skulle tjänsterna tillhandahålla konnektivitet i geografiska områden av strategiskt intresse.

Ett offentlig-privat partnerskap är enligt konsekvensbedömningen det lämpligaste sättet att säkerställa att programmets mål kan uppnås. Det skulle göra det möjligt att bygga vidare på EU:s befintliga teknik- och infrastrukturbas för satellitkommunikation och tillhandahålla störningståliga och innovativa statliga tjänster. Samtidigt skulle det bli möjligt för privata partner att komplettera programmets infrastruktur med ytterligare kapacitet att erbjuda kommersiella tjänster. Ett sådant system skulle dessutom optimera kostnaderna genom att dela utvecklings- och utbyggnadskostnader för komponenter som är gemensamma för både statlig och kommersiell infrastruktur samt för driftkostnader. Detta skulle möjliggöra en betydande ansvarsfördelning. Enligt utvärdering skulle partnerskap även stimulera innovation, särskilt för små och medelstora företag och nystartade företag som använder ny rymdteknik och nya rymdtillämpningar genom att möjliggöra spridning av forsknings- och utvecklingsrisker på offentliga och privata partner.

En del av genomförande av programmet görs senare med stöd av kommissionens delegerade rättsakter och genomförandeakter som antas senare. Enligt förslaget kan kommissionen anta delegerade akter om indikatorer som tillämpas på programmet. Kommissionen skulle kunna anta genomförandeakter särskilt om läget för systemets jordstationer, programmets arbetsprogram, kraven på tjänster och tjänsteutbudet, exceptionella avgifter för tjänster, säkerhetskrav för tjänsterna och tredje länders deltagande i programmet. Ändamålsenligheten av överföring av befogenhet och dess omfattning bedöms närmare av medlemsländerna i den fortsatta utvecklingen och den beror på detaljerna i den föreslagna genomförandemodellen och den exaktare integrationsmodellen för tillhandahållandet av kommersiella tjänster i offentligt finansierad infrastruktur och myndighetstjänster.

Om finansiering av programmet för säker konnektivitet

Under 2021–2027 uppgår unionens finansieringsandel till 2,4 miljarder euro.

Det föreslås att ett belopp på 1,6 miljarder euro avsätts till unionens program för säker konnektivitet genom att dra av 260 miljoner euro från unionens rymdprogram, 150 miljoner euro från bufferten för nya utmaningar och prioriteringar i instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete (NDICI), 400 miljoner euro från Europeiska försvarsfonden, 440 miljoner euro från programmet för ett digitalt Europa, 200 miljoner euro från den digitala delen av Fonden för ett sammanlänkat Europa, 50 miljoner euro från den outnyttjade marginalen under rubrik 1 och 100 miljoner euro från den outnyttjade marginalen under rubrik 5 i den fleråriga budgetramen.

Budgeten täcks ut tillgängliga medel i den fleråriga budgetramen för 2021–2027. Kommissionen föreslår att minskningarna av totalanslagen till EU:s rymdprogram, Fonden för ett sammanlänkat Europa, Europeiska försvarsfonden, programmet för ett digitalt Europa och instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete hanteras inom marginalen på högst 15 procent.

De återstående 800 miljoner euro avsätts genom arbetsprogrammen ur tre andra program: 430 miljoner euro ur Horisont Europa, 220 miljoner euro ur unionens rymdprogram och 150 miljoner euro ur instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete.

4 Förslagets rättsliga grund och förhållande till proportionalitets- och subsidiaritetsprincipen

Rättslig grund

Förslaget utgår från artikel 189.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt. Punkten i fråga utgör den rättsliga grunden för unionens åtgärder som gäller Europas rymdpolitik och vars genomförandeform kan vara EU:s rymdprogram, men som inte innefattar harmonisering av medlemsstaternas lagar och förordningar. Målet med den europeiska rymdpolitiken är att främja vetenskaplig och teknisk utveckling och industrins konkurrenskraft. Programmet för säker konnektivitet kompletterar och utvidgar EU:s rymdprogram.

Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)

Ett satellitkommunikationssystem med flera omloppsbanor förutsätter gränsöverskridande infrastruktur och kommunikationstjänster. På grund av den globala omfattningen av system för

konnektivitet och deras karaktär kan ärendet därmed inte behandlas på lokal eller ens regional nivå.

Enligt förslaget skulle programmet komplettera EU:s nuvarande Govsatcom-delfprogram som gäller sammanslagning och gemensam användning av den nuvarande statliga satellitkommunikationskapaciteten. Inte en enda medlemsstat i EU har emellertid sådan kapacitet att den ensam skulle möta alla förändrade behov som användarna har och täcka kostnader i anknytning till dem.

Kommissionen anser att EU:s lösning skulle ge mervärde, eftersom man genom åtgärder och samordning på EU-nivån skulle undvika överlappande åtgärder i unionen och medlemsstaterna.

Kommissionen anser att satellitkommunikationssystemet, såsom rymdområdet i allmänhet, är ett exempel på hur åtgärder på EU-nivån drar nytta av stordriftsfördelar. I regel är enskilda användares behov i olika medlemsstater sinsemellan olika och ofta oförutsägbara i fråga om tillämpningsområde, kapacitet, tidpunkt och läge. En gemensam nämnare för alla driftssituationer är behovet av flexibilitet som beror på det ofta oförutsägbara och varierande behovet av att använda satellitkommunikationskapaciteten. Genomförandet av sådan flexibilitet som gäller användningen av kapacitet förutsätter stora investeringar.

Proportionalitetsprincipen

Kommissionen anser att inga åtgärder utöver dem som är nödvändiga för att uppnå programmets huvudmål ska införas. I förslaget fastställs närmare bestämt minimikrav för inrättandet av ett europeiskt system för säker konnektivitet och för tillhandahållandet av lämpliga statliga satellitkommunikationstjänster. I detta avseende kommer systemets kapacitet att utformas för att komplettera bland annat medlemsstaternas befintliga satellitkommunikationskapacitet och täcka planerade ytterligare kapacitetsbehov. Förslaget inför inga begränsningar av möjligheterna för medlemsstaternas statliga aktörer att välja vilken kapacitet de vill använda.

Kommissionen förväntar att förslaget har positiva spridningseffekter på unionens rymdsektor, inbegripet ny rymd. Dessutom gynnas allmänheten av förbättrade operativa prestanda inom räddningstjänst.

Slutligen är den budget som anslås till programmet lämplig för att uppnå de uppsatta målen. För närmare granskning behövs kunskaper även om andra än Unionens finansieringsandelar.

Statsrådet anser att förordningens rättsliga grund ska anses lämplig. Dessutom anser statsrådet att förslaget uppfyller subsidiaritets- och proportionalitetsprincipens krav.

5 Förslagets konsekvenser

Kommissionen har tagit fram en konsekvensbedömning av förslaget till förordning.

Enligt förslaget drar medlemsstaternas regeringar och EU-institutionerna sannolikt nytta av motståndskraftiga, globala, garanterade och flexibla satellitkommunikationslösningar som täcker deras förändrade behov. Interoperabilitet är ett centralt perspektiv i förslaget, eftersom det vore möjligt att genom användning av samma tjänster slå samman såväl nationellt som i hela EU olika aktörer såsom säkerhetsmyndigheter, aktörer inom kritisk infrastruktur samt försvars/militärinstanser och administrativa instanser.

EU:s satellitkommunikationsindustri skulle gynnas av det långsiktiga åtagandet och säkerhetsackrediteringen på EU-nivå. Med EU som en långsiktig ankarkund för statliga tjänster stärks affärsnyttan för satellitkommunikationsindustrin samtidigt som risken minskar, så att företagen får bättre tillgång till finansiering och i slutändan blir mer konkurrenskraftiga.

Europeiska medborgare skulle gynnas direkt och indirekt av de olika säkerhetsaktörernas ökade operativa effektivitet.

Allt som allts skulle programmet stärka förmågan att tillhandahålla en integrerad EU-reaktion på säkerhetshot i enlighet med strategin för EU:s säkerhetsunion och i den globala strategin för Europeiska unionens utrikes- och säkerhetspolitik. Tjänsterna ska koppla upp strategiska områden som Arktis och Afrika, i enlighet med de politiska målen för dessa regioner och strategin Global Gateway.

Konsekvenser för lagstiftningen

Det är fråga om kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets förordning. Förordningen är även direkt tillämplig lagstiftning i EU:s medlemsstater. Enligt förslaget kan kommissionen dessutom anta genomförandeakter enligt vad som beskrivs ovan i kapitel tre.

Ekonomiska konsekvenser

Enligt förslaget ska den tjänst som erbjuds myndigheter i princip vara avgiftsfri, men i exceptionella förhållanden har kommissionen rätt att definiera prissättningen.

I fråga om privata investeringar föreslås koncessionsavtal med rätt till kommersiellt utnyttjande eller andra kontraktsarrangemang som genomförandemodell. Oavsett genomförandemodell bör kontraktet innehålla en tydlig fördelning av uppgifter och ansvar mellan offentliga och privata partner. Detta bör innebära att överkompensation till den privata partnern för tillhandahållandet av statliga tjänster undviks, göra det möjligt för den privata sektorn att tillhandahålla kommersiella tjänster och säkerställa en lämplig prioritering av statliga användares behov.

I initiativet är en nyckelfråga för finansiering även samtidig och efterföljande utnyttjande av olika offentliga finansieringskällor. Kumulativ finansiering är möjlig både inuti unionens finansieringsram och i fråga om stimulanspaketet. Detta innebär att en åtgärd som har fått bidrag från ett annat unionsprogram, inbegripet fonder inom ramen för delad förvaltning, får också erhålla bidrag genom programmet, förutsatt att bidragen inte täcker samma kostnader.

Därmed möjliggör förslaget till förordning även medlemsländernas investeringar i partnerskapet. Förslaget till förordning begränsar inte medlemsländernas investeringskällor eller mekanismer. En del länder har till exempel i sitt återhämtningsprogram redan på förhand beaktat rymdsektorn och ämnar använda pengar ur stimulanspaketet som så kallad medfinansiering i detta partnerskap.

Kommissionen förslag innehåller finansieringssätt som även påverkar Finlands EU-avgift. Förslaget om införandet av outnyttjad marginal för 150 miljoner under 2023–2027 skulle innebära en ökning av Finlands EU-avgift under perioden i fråga med uppskattningsvis cirka 2,6 miljoner euro.

I nuläget är det inte ännu möjligt att uppskatta alla kostnadseffekter för Finland, eftersom det inte finns exakt information om genomförandemodellen. Ännu finns det inte tillgänglig inform-

ation om finländska företags vilja att investera i eller erbjuda lösningar till konstellationer, kryptosystem och kommunikationslösningar enligt förordningen. Det uppskattas att Finland har kompetens på hög nivå som lämpar sig för programmet särskilt i fråga om lösningar för cybersäkerhet och 5G/6G-utvecklingen. Finland har inte planerat direkt öronmärkt offentlig nationell finansiering till programmet, men till exempel Business Finlands finansiering kan riktas till tekniker och teman som stöder utvecklingen av satellitkommunikation. Dessutom ska man i syfte att trygga verksamhetsförutsättningar förbereda sig inför kostnader som uppstår på grund av användningen av tjänster.

6 Förslagets förhållande till grundlagen samt grundläggande och mänskliga rättigheter

Kommissionen anser att programmet är förenligt med stadgan om de grundläggande rättigheterna. Den ställer ett gemensamt verktyg i form av säker satellitkommunikation till förfogande för medlemsstaternas regeringar och andra aktörer i EU. Genom att förbättra säkerhetsorganens operativa effektivitet kan programmet bidra till att skydda och stärka medborgarnas säkerhet (artikel 6 i stadgan) och rätt till diplomatiskt och konsulärt skydd om de är bosatta i ett tredjeland (artikel 46 i stadgan). Programmet kan också leda till ett bättre skydd av personuppgifter (artikel 8 i stadgan), eftersom den säkrare satellitkommunikationen höjer nivån på informationssäkerheten mot bl.a. avlyssning och datamanipulation från tredje part (*spoofing*).

Statsrådet delar kommissionens uppfattning om EU-stadgan. Förslaget har ingen direkt inverkan på de grundläggande rättigheterna i Finland, men den kan anses bidra till att grundläggande rättigheter tillgodoses, i synnerhet till skydd för privatlivet enligt 10 § i grundlagen, särskilt till skydd för personuppgifter (GL 10 § 1 mom.) och skydd för förtroliga meddelanden (GL 10 § 2 mom.) enligt vad som beskrivs ovan. Förslaget inför inga begränsningar av egendomsskyddet (GL 15 §) eller näringsfriheten (GL 18 §).

7 Ålands befogenheter

Förslaget har ingen direkt inverkan på Ålands ställning. Vid utarbetande av lagen om rymdverksamhet (63/2018) har man utifrån diskussioner som fördes mellan justitieministeriet och sakkunniga vid Ålands landskapsregering bedömt att med tanke på den behörighetsfördelning mellan riket och landskapet som föreskrivs i självstyrelselagen för Åland hör rymdverksamhet till rikets lagstiftningsbehörighet enligt 27 § 42 punkt i självstyrelselagen för Åland (1144/1991).

8 Behandling av förslaget i Europeiska unionens organ och de övriga medlemsstaternas ståndpunkter

Rådets rymdarbetsgrupp har inlett den första läsningen av förslaget och ordförandestaten har som mål att få rådets allmänna riktlinje om förslaget vid konkurrenskraftsrådet i juni.

I Europaparlamentets ITRE-utskott (industrifrågor, forskning och energi) presenteras betänkandet av en representant för Renew Europe-gruppen. Behandlingen i utskottet har inte ännu inletts.

9 Nationell behandling av förslaget

EU8 konkurrenskraftssektionen, skriftligt förfarande 22–25.3.2022

EU11 försvarssektionen, skriftligt förfarande 22–25.3.2022

EU13 sektionen för hybridfrågor, skriftligt förfarande 22–25.3.2022

EU20 sektionen för forskning och innovationer, skriftligt förfarande 22–25.3.2022

EU-ministerutskottet, skriftligt förfarande 30.3–1.4.2022

10 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet anser att ett fungerande och cybersäkert satellitkommunikationssystem med flera omloppsbanor kan stödja utvecklingen av europeiska myndighetstjänster som utnyttjar rymden.

Statsrådet anser emellertid att investeringar i satellitkommunikationssystemet ska göras med beaktande av den befintliga kommunikationskapaciteten på EU-nivå. Statsrådet betonar att investeringar inte ska ske på bekostnad av utvecklingen av markbundna kommunikationsförbindelser eller så att onödiga överlappande funktioner skapas och inte så att endast traditionella aktörer i rymdsektorn används. Vid utvecklingen av hela kommunikationssystemet (inklusive markbundna nät) ska den tillgängliga bästa tekniska expertisen inkluderas, inklusive 5G/6G och kvantum, samt nya aktörer inom rymdområdet och de förslag till lösningar som de erbjuder. Statsrådet anser att investeringarna även ska kopplas till arbete som standardiserar kommunikationsnät.

Statsrådet betonar att genomförandemodellen för programmets offentlig-privata partnerskap ska planeras och genomföras noggrant, transparent och utan att snedvrیدا konkurrensen. Statsrådet framhäver dessutom kartläggning av marknadsbehovet för kommersiella tjänster och en exaktare definiering i samband med överenskommelse om genomförandemodellen.

Statsrådet betonar att även i teknik- och säkerhetsintensiva projekt, såsom programmet för säker konnektivitet, behövs ett övergripande perspektiv, och att lösningar i första hand ska sökas genom sätt som allra minst snedvrیدer konkurrensen. I helheten ska beaktas reglering, handelspolitik, innovationspolitik samt befintliga instrument. De finansieringsarrangemang som föreslås av kommissionen och där finansiering överförs från andra program till detta program ska vara i linje med målen för programmen i fråga. Finansieringen ska användas så effektivt som möjligt, i princip teknikneutralt och så att man skapar lika möjligheter att delta för länder och företag av olika storlek. Det är viktigt att även kommissionens andra horisontella åtgärder stöder EU:s initiativ om utveckling av rymdkapacitet och samarbete mellan kommersiella aktörer i olika sektorer.

Statsrådet anser att de föreslagna nedskärningar, som riktas inom budgetramen till andra EU-program som stärker FUI- och kunskapsbasen, inte kan understödjas och anser att man i synnerhet i de följande arbetsprogrammen för Horisont Europa och programmet för ett digitalt Europa ska se till att nivån för FUI-finansiering som också avsätts för annan digitalisering är tillräcklig.

Statsrådet anser inte att kommissionens förslag om införandet av outnyttjad marginal är nödvändigt. Statsrådet betonar vid behov prioritering av olika finansieringsbehov och i så stor utsträckning som möjligt omfördelning av finansiering, så att användningen även av marginalen kan reserveras för genuint oförutsägbara utgifter.

Statsrådet anser att programmets centrala element ur Finlands perspektiv är att man genom utveckling av satellitkommunikationssystemet och myndighetstjänster kan möjliggöra täckning och förbindelser utanför unionen i strategiskt intressanta geografiska områden, särskilt i Arktis.

Med hjälp av kommunikationsförbindelser som fungerar överallt kan man främja utvecklingen av samhällen, i synnerhet i avlägsna och glest bebodda områden. Genom programmet kan man stödja beredskap inför störningar och undantagstillstånd, återhämtning och resiliens samt bidra till återuppbyggnad efter kriser, tillgången till humanitärt bistånd och stärkande av svaga förvaltningsstrukturer samt främja klimatmålen och förverkligandet av grundläggande och mänskliga rättigheter och rättsstatsprinciper.

Statsrådet anser att samarbete med tredje länder är viktigt i en ändamålsenlig omfattning. Generellt söker Finland en balans mellan riktlinjer som eftersträvar öppet internationellt samarbete samt teknisk suveränitet och strategisk autonomi.

Enligt regeringens redogörelse (Statsrådets publikationer 2021:5 Statsrådets redogörelse om EU-politiken) ska stärkandet av EU:s strategiska autonomi i den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken innebära ett mer målmedvetet främjande av unionens värderingar och intressen, ett starkare ansvarstagande och partnerskap samt en förbättring av den yttre funktionsförmågan. Finland betonar att det inte får vara fråga om en eufemism för protektionism.

Ärenden som gäller eventuella nationella finansieringsbehov behandlas och beslut om dem fattas inom ramen för utgiftsramen för statsfinanserna i statsbudgeten och planen för de offentliga finanserna samt samordnar dem med de övriga utgiftsbehoven i de offentliga finanserna.